

1.

2. Czesław Miłosz o etyce i moralności

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń:

- zapoznaje się z sylwetką twórczą Czesława Miłosza,
- zapoznaje się z realiami z czasów drugiej wojny światowej: wyglądem miasta, sytuacją obywateli, władzą,
- utrwała wiadomości dotyczące historii Polski czasów II wojny światowej.

ii. b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- przedstawić twórczość Czesława Miłosza i wskazać jej charakterystyczne cechy,
- zilustrować przykładami z utworu sytuację Polski doby II wojny światowej oraz określić stosunek do niej Czesława Miłosza,
- wskazać problematykę występującą w utworach Miłosza,
- dokonać interpretacji wierszy *Campo di Fiori* i *Biedny chrześcijanin patrzy na getto*.

b. 2. Metoda i forma pracy

Wykład, dyskusja, nauczanie sytuacyjne, praca analityczna z wierszami Czesława Miłosza.

c. 3. Środki dydaktyczne

Egzemplarze tomiku *Poezje Czesława Miłosza*.

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

1. Sprawdzenie listy obecności.
2. Wykład: krótka informacja o autorze: wojna - przez, którą Miłosz zwrócił uwagę na problematykę etycznych postaw i wyborów; stosunek poety do poezji: *Czymże jest poezja, która nie ocala narodów ani ludzi?* (*Przedmowa*).
3. Swobodna dyskusja na temat świata przedstawionego utworów: *Campo di Fiori* i *Biedny chrześcijanin patrzy na getto*.
4. Sposoby poruszania problematyki moralnej przez Czesława Miłosza.

ii. b) Faza realizacyjna

1. *Campo di Fiori* – rozważania o etyce i moralności.
2. *Campo di Fiori* – reinterpretacja historii, symbolu tego miejsca z punktu widzenia człowieka XX-wiecznego:
 - przypomnienie historii,
 - zapoznanie się z postacią włoskiego myśliciela - Giordano Bruno - związanego z owym miejscem,
 - Jakie obrazy przedstawia wiersz? - opis.
 - Znajdź tragizm sytuacji znajdujący się w utworze.
 - W którym miejscu znajduje się moralne przesłanie wiersza? [są to zwrotki 5, 6 i 8. Układają się one w osobny ciąg kompozycyjny i nadają utworowi ponadczasowy, ogólnoludzki sens:

*Morał ktoś może wyczyta,
Że lud warszawski czy rzymski
Handluje, bawi się, kocha
Mijając męczeńskie stosy
Ja jednak wtedy myślałem o samotności ginących*

Miłosz pozostawia wątpliwości i pytania bez jednoznacznej odpowiedzi. Czy bierne obserwowanie zbrodni z etycznego punktu widzenia równa się jej popełnieniu?]

3. *Biedny chrześcijanin patrzy na getto* - podmiot liryczny jest niemy obserwator zajścia, zaliczony zostaje do grona *nieobrzezanych pomocników śmierci*:
 - Przyjrzyjcie się, jak w słowie oddana została zagłada getta – opis.
 - Co poeta próbuje przekazać?
 - Jak podmiot liryczny reaguje na widowisko po zagładzie getta?
 - W jaki sposób opowiada się tu dramat?
 - Czy możemy się doszukiwać tutaj moralności i etyki?

iii. c) Faza podsumowująca

Dyskusja podsumowująca:

1. Jak myślicie z czym wiąże się problematyka moralna wierszy Miłosza?
Nauczyciel uzupełnia: z wojennym doświadczeniem zagłady i pojawiającym się w jego następstwie upadkiem wszelkich norm moralnych.
2. Dyskusja na temat roli i obowiązków poety - sumienia narodu.
3. Dyskusja na temat, czy można bez protestu patrzeć, jak giną ludzie.

e. 5. Bibliografia

Cz. Miłosz, *Poezje*, Czytelnik, Warszawa 1981.

f. 6. Załączniki

i. Zadanie domowe

Przygotujcie się do analizy i interpretacji kolejnego utworu Czesława Miłosza - *Traktatu moralnego*.

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

Lekcja poświęcona analizie wierszy Czesława Miłosza – przeznaczona dla klasy trzeciej liceum ogólnokształcącego.